

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserate)** se plačuje od čveterostopne peti vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 270.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 25. novembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Boj proti pohujšanju.

Pohujšanje je prišlo v kranjsko deželo. Ne morda skrivoma in po prstih — ne, glasno, prešerno se je naselilo po oštarijah in kavarnah, po vaseh in mestih. Doživelo je celo triumf, da se je bavilo z njim na 57 shodih 57 klerikalnih šentflorjanskih rodoljubov. Kajti pohujšanje je dobilo imprimatur prvega za narodni blagor najbolj vnetega šentflorjanskega rodoljuba — in ko je podjetni dacar opozoril mater županjo, vseslovensko ljudsko stranko, da nosi Konkordat škofovski pečat, je ta vzdignila krič nžaljane nedolžnosti kakor ga še ni bilo slišati na Slovenskem in minulo nedeljo se je pralo na 57 shodih sledove škofovega potrdila s hudobnega Konkordata. Resno in stvarno seveda, kakor se to za odrasle rodoljube in rodoljubinje spodobi, kateri še kaj drže na svetost vere in morale in se odločno protivijo pohujševanju in zastrupljanju ljudstva. Javno in pred drugimi ljudmi, seveda: kajti ni še bilo slišati, da bi šla katerakoli knjiga na Slovenskem tako zelo v denar kakor rdeči in zelen evangelij pohujšanja, katerega je raztrosil imprimatur Antona Bonaventura v nekaj dnevih po celi šentflorjanski dolini.

Z energijo, ki je vredna tako velike in delikatne stvari, nevarne za narod in državo, osobito pa svete Cerkve na Kranjskem, so se lotili klerikalni rodoljubi nevhvaležnega dela in branili na 57 shodih svojega škofa kakor so vedeli in znali. V svoji sveti vnemi niso prav nič mislili na to, da ga utegnejo še bolj blamirati in škandal še povečati. Kajti kje bo mogoče dobiti toliko motvoza, da se naveže na škofa, Susteršiča in Kreka vse šentflorjanske rodoljube in verne kristjane, da se ne zgube v knjigotržnice in gostilne ter ne čitajo v intimnih družbah mamljive rdeče in zelene brošurice?

Saj smo videli te dni drugače tako moralne in verne kaplane, da so sramežljivo zginjali v knjigotržnice in brijačnice ter kupovali in čitali zelene brošurice.

Popolnoma razumljivo nam je, da svojih pregrešnih želj ne kaže nikdo rad javno — in odtod ogorčenje na 57 shodih . . . katere je sklicala župnikova beseda in pa — pikantna snov. Bile so predstave za odrasle . . . in vse kaj druzega kot dolgočasni govori o kulturnih in gospodarskih vprašanjih . . .

Ogromen aparat, ki je delal minulo nedeljo na Kranjskem, nam kaže vso ogromno blamažo klerikalcev. Kajti s tem, da so prevzeli nase neumnost in neročnost Antona Bonaventura, so prevzeli tudi od njega blamažo. Šusteršič sam je sicer ponižno namignil, da bi se morda dalo govoriti o tem, ali je prav ali ne, da je škof v svojih modernih tendencah zašel na polje ljudske higijene in tam pričel na prav originalen način orati ledino, toda, ker so liberalci opozorili javnost, da je to nekoliko nevarno in nedopustno početje — je moral ex offio braniti škofa in se postaviti v vrsto razžaljenih šentflorjanskih rodoljubov. Šusteršičeva izjava je bila le govorniško sredstvo, da bi se tem huje udarilo po liberalcih. Malokedaj se je še pokazala slovenska ljudska stranka tako zelo kot dekle visoke hijerarhije, kot ponižno zaščitnico duhovne gospode, kot ravno sedaj. Vsakogar pobijemo, kdor se loti škofa — so vpili fanatiki ali pišejo vsaj tako znani klerikalni tiskovni klativitezi. Kajti koncem koncev, naj se stvar obrne gori ali doli, povzročitelj celega škandala je in ostane Anton Bonaventura in dolžnost prave neodvisne stranke, kateri niso škofje alfa in omega vsega političnega dela, bi bila to javno ožigosati in obsoditi, potem pa šele govoriti o tistih knjigarjih, ki so kot senzacija založili in prodajali plagijat škofovega študija o — zakonskem živ-

ljenju. Zato ne bi bilo treba govoriti dr. Kreku o potrebi resnosti in poštenosti, seveda najprej z napredne strani. Medice, cura te ipsum!

Šentflorjanski klerikalni rodoljubi so udarili na nedeljskih shodih tudi na narodno strano. V „Slovenca“ čitamo sledeče Šusteršičeve besede na shodu v ljubljanskem „Unionu“: „S takim početjem se blati čast dežele, čast našega mesta po celom svetu in mi tega ne bomo mirno gledali . . .“ Šusteršič je mislil s tem na to, da se je škofova brošura predstavila tudi na druge jezike. Resnično, častiti klerikalni rodoljub, blati se s tem čast dežele in Ljubljane, ker boče spoznal celi svet, kako gorjansko surovo zna pisati „najmodernerši mož“ na Slovenskem Anton Bonaventura v poljudnih brošurah za ljudstvo o tem, kar je drugod predmet resnim znanstvenim delom. Tujci se bodo čudili, kako ogorčenje more pri nas vzbuditi navadno mazaško delce moža, ki je slovenski škof in vodja največje naše politične stranke . . . In ker so nekateri ljudje pri nas tako početje škofovo resno obsodili, jim grozi škofovo glasilo istotako gorjansko surovo in robato s pobitjem in pobojem, da se človek čndi potrpežljivosti ljubljanskega državnega pravdnštva. Ali nam še treba povedati, da je ta stranka braniteljica vere in morale? Saj boče kmalo kamenje kričalo o neverjetni pokvarjenosti in hinavščini klerikalnih političnih kolovodjev . . . Antonu Bonaventuri moramo biti v istini hvaležni za to najnovejšo blamažo slovenskih klerikalcev in za najnovejši strikten dokaz hinavščine, nekulturnosti in resničnih ciljev klerikalne stranke. Klerikalci vpijejo sedaj celo, da so začeli naprednjaki kulturni boj. Nam ni ničesar znanega o tem; če klerikalci mislijo, da utegne imeti enako počenjanje škofa in njegove stranke posledice, ki bodo podobne prvim začetkom kakega kulturnobojnega gibanja na Slovenskem — saj

strah ima vedno velike oči — je to njihova stvar. Nam je iz strankarskih ozirov čisto prav, da delajo sedanji neznačajni in perverzni klerikalni kolovodje politiko — razžaljenih rodoljubov nad prostovoljno poklicanim in skrbno negovanim pohujšanjem v dolini šentflorjanski.

Politična kronika.

Včerajšnja seja državnega zbora.

Pri nas v Avstriji je že stara navada, da katastrofe takrat vselej izostanejo, kadar jih pričakujemo. Marsikdo je mislil, da pride včeraj do grozovite burje v državnem zboru: bilo je pa vse mirno. Češki radikalci so sicer sprejeli ministre z običajnimi svojimi ljubeznjivostmi — a večina slovanskih poslancev je ostala mirna in hladna. Nemci so bili tudi nekam potrti; četudi za sedaj niso doživeli nobenega poraza, vedo vendar dobro, da se še odločilna bitka ni bila. Opažati pa je vendar na slovanski in nemški strani, da nikdo noče požgati vseh mostov za seboj; parlamentarni položaj kot tak se je nekoliko zboljšal, stališče vlade pa vtoliko poslabšalo, ker ni gotovo, ali jo bodo Poljaki pri glasovanju o začasnem proračunu še držali ali ne. Ako se zgodi slednje, pa boče Bienerth šel. Nekateri češki listi govore že o porazu „Slovanske jednote“; po našem mnenju je še sedaj prezgodaj govoriti o tem; saj čas ni na noben način daleč, ko se boče pokazala bilanca — takrat bodemo imeli dovolj prilike hvalliti ali obsoditi.

Med vladnimi predlogami je omeniti računski sklep drž. gospodarstva za l. 1907, krošnjarski zakon, reformo zakona glede polnoletnosti, rekrutni zakon in začasni državni proračun za l. polovico leta 1910. Ta predloga vsebuje tudi pooblaščenje vlade, da najme znano posojilo 109 milijonov kron za

LISTEK.

Orlov in njegova žena.

Ruski spisal Maksim Gorki.
Preložil Fedor Gradišnik.
(Dalje.)

Na dvorišču je bilo vse tiho in prazno. Ko je stopal Grigorij proti harmonikarjevemu stanovanju, se ga je polotil strah, a bilo mu je objednem živo zadošččenje, da je on edini izmed vseh prebivalcev hiše, ki ima pogum, obiskati bolnika. To čustvo se je še povečalo, ko je zapazil, da ga opazujejo iz drugega nadstropja krojaški pomočniki. Da bi izgledal še pogumnejši, je pričel celo zvižgati. Pri vratih, ki so vodila v sobo harmonikarja, pa ga je čakalo malo presenečenje; bil ni prvi, ki je obiskal harmonikarja, Senka Čišik ga je prehitel. Senka je ravnokar pomolel svoj nos v špranjo vrat in opazoval, po svoji navadi z napeto pozornostjo, kaj se godi v sobici. In opazil

ni popreje Orlova, kot takrat, koga je ta prijel za ušesa.

„Poglejte vendar, striček Griška, kako ga je prijel!“ je šepetal in dvignil svoj umazani mali obraz, ki je izgledal pod utisom tega, kar je ravnokar videl, še manjši, proti Orlovu.

„Kakor posušen je . . . kakor suh sod . . . pri Bogu!“

Orlova je popolnoma prevzel okuženi zrak, ki je prihajal iz sobice. Molče je obstal in poslušal Čišika, škileč ob jednom z enim očesom skozi ozko špranjo vrat.

„Morda bi mu bilo treba dati malo vode, stric Grigorij“, je predlagal Čišik.

Orlov je zrl v razburjeni, nervozno tresoči se obraz malega in čutil je sam v svoji notranjosti potrebo, da pomaga bolniku.

„Steci urno, prinesi vode!“ je zapovedal Senki. Potem je na široko odprl vrata sobice in stopil pogumno čez prag.

Skozi megljo, ki se je razprostirala

pod njegovimi očmi, je zagledal seda Grigorij ubogega Kizljakova. Harmonikar je čepel v svoji paradni obleki pri mizi in tiščal svoja prsa krčevito na njo, objemajoč jo s svojimi rokami in drsajoč z nogami, ki so še tičale v lakiranih škornjih, po vlažnih tleh.

„Kdo . . . je tu? je vprašal bolnik z votlim, apatičnim glasom.

Grigorij je pristopil korak bliže, stopajoč oprezno preko vlažnega poda.

„Jaz sem, brat Mitrij Pavlov . . .“ je rekel, skušajoč govoriti kolikor mogoče gladko. Kaj ti pa je? To je pa lepa reč tukaj!“

Z boječo radovednostjo je opazoval Kizljakova, ki ga ni več spoznal. Harmonikarjev obraz je postal rezek, oglat. Kostni so mu štrlele v ozkih kotih naprej. Globoko upadle, od zelenkastih kolobarčkov obrobline oči so zrle čudno motno in stekleno. Koža je postala takšna kot ona mrličev o poletnem času. Bilo je strašno lice umirajočega, ki je je zrl Orlov. Le počasno premikanje

čeljustij je kazalo, da je to telo še živo. Dolgo je gledal Kizljakov z nepremičnimi, steklenimi očmi Grigoriju v obraz, in ta smrtno trudni pogled je Orlova silno prestrašil. Bilo mu je, kot bi ga držala mokra mrzla roka za goltanec in ga počasi davila. In čutil je, da ga nekaj sili, zapustiti prej ko mogoče to sobico, ki je bila popreje tako svetla in prijazna in ki je sedaj napolnjena z nenavadnim mrakom in morečim vzduhom po gnjilobi.

„No . . .“ je siknil, hoteč zapustiti sobo. Naenkrat pa se je pričelo blede harmonikarjevo lice premikati. Ustnice, od temne sence obdane, so se odprle, in z brezvočnim glasom je dejal:

„U . . . mreti . . . moram . . .“

Te besede, ki jih je izgovoril s tako strašno apatijo, so donele v glavi in v srcu Orlova kakor votli udarci.

Popolnoma zmeden se je obrnil proti durim, tedaj pa mu je prišel že Čišik, čisto izmučen in poten, s kozarcem vode v roki nasproti.

nove investicije na drž. železnica, pokritje višjih izdatkov za oboroženje domobrancev in za obresti drž. dolga.

Zbornici se je predstavil novi vodja poljedelskega ministerstva sekcijiski načelnik Pop.

Med novimi nujnimi predlogi je važen predlog posl. Vukoviča in tt., ki zahtevajo, da naj ogrska vlada zgradi zvezo z dalmatinsko železnico; dokler pa se to ne zgodi, se ne sme dovoliti kašovsko-boguminski železnici nobene ureditve tarifov in drugih koncesij.

Zaradi sedanjih homatij z Ogrsko je predlagal posl. Kuranda, naj se izvoli v eni prih. sej zopet nagođbeni odsek, kateri bode študiral naše trgovske in prometne zveze z Ogrsko, in sploh vsa vprašanja, ki se tičejo medsebojnega razmerja obeh držav.

Na to je povzel besedo drž. posl. Krámař za utemeljevanje svojega nujnega predloga o varstvu narodnih manjšin. Ker je še vedno bolehen, je govoril tako tiho, da ga ni bilo mogoče razumeti z galerije. Dr. Krámař je odločno obsojal centralizem in se zavzel za autonomijo. Varstvo narodov je logična posledica demokratičnega načela, katero ne pozna manjvrednih narodov. Ostro je na to obsodil narodni šovinizem Nemcev, kateri uočejo pripoznati tega načela: navajal je dogodke na Dunaju, Koroškem in Sp. Štajerskem, ki dokazujejo popolno anarhijo v državi in morajo vesti do popolnega poloma. Na to se je ukvarjal s parlamentarnim položajem in po službi ocenil sedanjo vlado, kateri je očital, da povišuje najnezmogljivejšo nemško uradnike, samo da preterirajo slovanske. (Dr. Pacher in pl. Stransky sta ex offo napravila nekaj medklicev, češ, da ne pustita „zmožnih“ nemških uradnikov žaliti.) Navzlic sedanji zunanji politiki Avstrije bi ne smela naša država delati doma slavofobske politike, ker ako bi prišlo do katastrofe, bi Slovani ne žrtvovali svoje krvi in premoženja za Vsenemčijo. Konečno je govornik izjavil, da je njegov predlog le takrat izvedljiv, ako imamo nepristransko vlado, ki si želi miru med narodi.

Krámařu je prav klaverno odgovarjal Pergelt, na kar se je seja prekinila.

Med interpelacijami, katerih se je vložilo 109, je omenjati Grafenauerjevo glede znanih dogodkov na celovškem kolodvoru, Benkovičovo glede prometnih razmer na železnici Zidanimost—Zagreb in glede jezikovne rabe pri političnih oblastih in Hribarjevo glede železniške nesreče pri Sv. Hipolitu ter postopanja kranjske deželne vlade, ki noče znati slovenski!

Anketa odseka za socijalno zavarovanje. 22. t. m. se je pričela anketa kmečkih zastopnikov glede socijalnega

zavarovanja. Šlo se je v prvi vrsti za vprašanje ali se naj pritegnejo obvezno k zavarovanju za starost samostojni posestniki ali ne. Od 21 ekspertov jih je 9 izjavilo, da kmetijske korporacije, katere zastopajo, še ne morejo dati nobenih obveznih izjav, ker nimajo na razpolago potrebnega statističnega gradiva in ker ne bi rade s svojimi sklepi prejudicirale odločitvi. Rezultat ankete pri ostalih ekspertih pa je sledeč: Misel socijalnega zavarovanja se je načelno odobrila, starostno zavarovanje od vseh strani zahtevalo. Glede vprašanja, ali bi pa tudi mogli vsi avstrijski kmetje zmagovati doneske, ni bilo popolne edinosti; reklo se je da bukovinski in vzhodnjegališki kmetje ne bi mogli nositi bremen zavarovanja. Zastopniki Sp. Štajerske so priznali potrebo in korist zavarovanja na starost, a so zahtevali za posestnike obzirnosti v letih, ko jih zadenejo slabe letine ali ujme. Dohodek 2.400 kron se je priznalo splošno kot primerno mejo obveznega zavarovanja. Zahtevalo se je obvezno bolniško zavarovanje delavcev, ali odklonilo isto glede članov družine. Glede članov družine se je tudi izrekla želja, da bi se sprejeli še le z 20. letom v obvezno zavarovanje na starost.

Drobne politične novice.

Boj za šolo na Francoskem. Ker so škofje in duhovniki začeli hudi boj proti državni šoli, so se posvetovali pri vladi, ali bi nekazalo upeljati državno šolskega monopola in tak o klerikalnem sploh onemogočiti vsako ruvanje proti šoli. Ker je pa število starišev, ki protestirajo proti oficijelnim baje brezverskim šolskim knjigam, zelo majhno, se je misel na šolski monopol začasno opustila.

Bodoča carinska vojska med Avstrijo in Srbijo? V srbski skupštini se je pritoževal mladodikalni posl. Radovanović, da Avstro-ogrška izvaža svoje blago v Srbijo v kljub temu, da ni trgovinske pogodbe medtem ko je srbski izvoz v Avstrijo skoro popolnoma prenehal. Govornik je zahteval, naj se zvišajo postavke autonomnega carinskega tarifa za avstrijsko blago na 200 %. Finančni minister Protić je obljubil predložiti skupščini zakonsko predlogo, ki bode bolje varovala srbske interese.

Potek kronskega sveta na Dunaju je povzročil na Ogrskem hudega mačka. Kossuth in njegovi zvesti še vedno niso dobili onih koncesij, s pomočjo katerih bi lahko prevzeli vlado in se držali proti Justhovcem, ki so po celi deželi pričeli strastno in uspešno agitacijo proti Kossuthovemu oportunizmu.

Dnevna kronika.

v Še veleizdajniki na Trentinskem. Na Južnem Tirolskem v Roveretu se že zopet začne pravda proti nekim fantom, ko so na Italjanskem peli iredentovske pesmi.

v Pobegnil je poštni aspirant Balzarek iz Brunnecka na Tirolskim. Vzel je seboj več denarnih pisem. Sladkih nad za brezskrbno bodočnost se pa ni dolgo veselil, kajti že pri Steinhhausu so ga ulovili orožniki.

v Nov atentat je nekdo poskusil na tramvajski progi Trento-Male na Tirolskem. Položil je neopaženo dva velika kosa sviuca na progo, da bi bil moral skočiti voz iz tira. Motorovodja je pa še pravočasno opazil nevarnost in voz ustavil.

v Medicinske pridobitve. Profesor Vallée z živinozdravniške velike šole v Alfortu je iznašel nov serum proti tuberkulozi, ki se pridobiva na sličem način kakor Marmorekov. — Profesor Pasteurkevega zavoda, je našel bacil otroške driske. To je neki takozvani pathogen-bacil „Proteus“, ki se nahaja na sadju in svežem sočivju.

v O ciankalijskih kroglicah, ki so jih dobili različni oficirji generalnega štaba, se je izvedelo, da je morda z njimi v zvezi oni stotnik, ki se je bil pred dnevi v čudnih okolščinah pri Dunaju s ciankalijskim zastrupil. Dosedaj se je že priglasi deset oficirjev, ki so dobili take kroglice. — Poštna manipulantiņa Pösselt na Dunaju še vedno trdi, da jej je neki tujec dal na pošti nekoliko pisem s strupom v roko. Nasprotno pa se je dokazalo, da je neki pismonosec dvignil pisma iz nabiralnika.

v Prestolonaslednik Rudolf. Newyorská „Austria“ z dne 6. tm. poroča pod gornjim naslovom sledeče: „Razni listi so doneli tedni brzojavko iz Denverja, Col., po kateri je tudi tukaj najboljše poznani konzul pl. Grivičić baje javno priznal, da je bil grof Ludovik Veczera, čegar truplo iščejo v Denverju, morilec prestolonaslednika. Predvsem ne verjamemo, da se je konzul, ki je znan kot zelo previden, takisto izrazil. Kajti tak izraz bi bil resnici naravnost nasproten. Nam je Meyerlinška žalogra popolnoma zuana, a v omenjeni brzojavki priobčenega opisa smrti prestolonaslednikove ne maramo popraviti z objavo resničnih dejstev, ker se naš list mnogo čita v Avstriji in se tamkaj jemlje ozir na dotične želje cesarjeve, ki so sledeče: „Uradni zapiski o poizvedovanju cele žaloigre so bili zloženi v kovčge in zapečateni. Tako ostanejo v arhivu do 50. obletnice smrti prestolonaslednika; potem se imajo kovčegi odpreti in vsebina zapiskov izročiti javnosti. Cesar je hotel s tem odlokom brez dvoma prihraniti zgodovinarjem prihodnjega zaroda, da bi pisali zgodovino žaloigre samo po dozdevah in čenčah. Zagotovo je določeno, da prestolonaslednik Rudolf ni bil umorjen.“ — Tako newyorská „Austria“. Temu dostavljamo še naslednje vrste, ki jih je priobčila markiza de Fontenoy v „The Chicago Daily Tribune“ z dne 8. tm. Piše namreč: „Baron Louis Vetsera, edini brat baronice Marije Vetsera, ki je storila smrt v Meyerlingu ob istem času kakor avstrijski prestolonaslednik Rudolf, je prišel ob svoje življenje v požaru Ring-teatra pozimi leta 1882, in nekateri zabavljivejši dunajski časopisi so napadali njegovo mater zaradi njenega obnašanja, ker se je javno vozila po Ringu in v Praterže nekaj dni po njegovi smrti v plamenih, karajoč njeno dokazano brezčutnost. Zatorej so smešni vsi poskusi, pravljati barona Louis Vetsero v zvezo z žaloigro v Meyerlingu sedem let pozneje in ga zamenjavati s skrivnostnim Frank Wykoffom, ki je pravkar umrl v Denverju. Tudi pripovedke, po katerih je iskal pribežališča v tej deželi, ker je usmrtil avstrijskega prestolonaslednika v Meyerlingu, niso prav nikakor utemeljene.“

Štajerske novice.

a Zadeva Pirstinger. Ko smo pred prilično štirinajstimi dnevi javili Pirstingerjevo imenovanje, smo takoj pribili, da nosi za njega odgovornost Kmečka zveza, ki ima pretežno večino poslancev v deželnem zboru in bi morala tedaj imeti odločilno besedo, kar se tiče slovenskih zadev na Spod. Štajerskem. Kdor ima večino in skoro vse mandate, ima tudi svoje težke dolžnosti. Tega seveda klerikalci iz umevnih vzrokov — nočejo razumeti in vane odgovornost na nas — ki smo v Gradcu zastopani po enem poslancu! Kje je tedaj tu „nesramnost“, katero nam očita „Straža“, seveda samo za to, ker smo opozorili javnost na neuspeh in slabost našega klerikalnega zastopstva v Gradcu. Ker se pa imenuje ime g. Murse, ki ima za svojo osebo lahko mnenje tako ali tako, pa moramo pribiti, da se je g. Robič, ki je deželni odbornik in torej najodličnejši zastopnik in zaupnik klerikalne delegacije v Gradcu, izrazil po poskusnih predavanjih gg. Pirstingerja in Zupanca, da govori Pirstinger bolje slovenski ko — g. Zupanc. Ali to ni morebiti res? „Straži“ bi pa dali prijateljski nasvet, da bi bilo bolje za njo, ako bi molčala tudi še dalje o tej zadevi. Boljše je, če sprejema nedolžne

Hohnječeve polemike, za tiste se vsaj nikdo ne zmeni.

a Zaradi preziranja slov. jezika pri naših političnih oblastih je interpeliral v drž. zboru posl. dr. Benkovič. Prav tako! Ali svetujemo g. doktorju, naj tudi sam dopisuje okrajnim glavarstvom slovenski! Ako ne bode drž. poslanec v tem oziru vzoren, kako naj bodo pa priprosti kmečki ljudje.

a Štajerski deželni zbor bode sklican še meseca decembra h kratkemu zasedanju, da reši proračun, poroča graški „Tagblatt“. No, tako na kratko se ne bode letos opravilo s proračunom, ker se imamo z graško gospodo marsikaj zanimivega pomeniti.

a Iz poštne službe. Poštna ekspedijentka Marija Goričar iz Rečice je predstavljena kot ekspedijentka v Rim-ske Toplice.

a Prestavljen je poštni asistent Sikst Hrovatin iz Ptuja v Gorico.

a Ciril - Metodova podružnica v Št. Pavlu v Savinski dolini priredi v nedeljo, dne 5. decembra t. l. v prid Družbe in domače šolske kuhinje „Miklavžev večer“ z igrokazom „Sveti Miklavž“, dvodejanka s petjem in živima podobama. Mlada šentpavelska podružnica je vobče, jako delavna, zanimanje zanjo raste tudi v okolici od dne do dne. Tako je pred kratkim nabrala za C. M. družbo gđc. Ana Sitar iz Šešič v domači vasi 2 K 40 vin., v nabiralnikih se je nabralo 3 K, tako da je podružnica, kateri je pristopil zopet jeden ustanovni član — poslala zopet glavni Družbi lep znesek K 25.40. Želimo mladi podružnici, in vrlo delavnemu odboru i v bodoče mnogo uspeha! — V nedeljo, dne 5. decembra pa na svidenje v Št. Pavlu pri lepi, domači zabavi!

a Iz Šoštanja. V pojasnilo k našemu dopisu o kemični pralnici se nam dodatno poroča: Boter Hans Woschnagg so kupili le hišo, kjer je Volkova kemična pralnica. Volkova kemična pralnica še obstoji in bo tudi v naprej kot narodno podjetje, kljub preganjanju od strani nemčurjev, tem trn v očeh. Iz tega stališča priporočamo kar najtopleje vsem zavednim Slovenkam in Slovencem Volkovo kemično pralnico!

a Iz Hrastnika Za vrtec družbe sv. Cirila in Metoda v Hrastniku priredimo letos Miklavža in božičnico. Miklavžev večer bode 5. decembra, božičnica pa na Novega leta popoldne. Ker obiskuje naš vrtec še čez 100 večinomna revnih otrok, ki bi jih morali obdarovati z obleko in obutjem bodemo imeli veliko stroškov. Radi tega je sklenila podružnica družbe sv. C. in M za Hrastnik-Dol pri odborovi seji dne 13. novembra, da priredi gledališko predstavo, katere čisti dobiček se porabi v to svrhu. Igrala se bode „Županova Micka“ in „Pot do srca“ na Dolu pri Hrastniku dne 19. decembra. Prosimo vse doolske, hrastniške in sosedne rodoljube, naj se udeleže kolikor mogoče v velikem številu te predstave, katere čisti dobiček ima tako blag namen. Občeni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Hrastnik-Dol je 19. januarja 1910.

z Konjškimi okrajni zastop je svoj čas daroval „za otroka“ 1000 kron in sedaj se je izvedelo, da je dobila tisti slovenski denar nemška šola v Vitanju. To je nečuvčen škandal!

z Münzerjeve fužine pri Vitanju, ki so že čisto zapuščene, popravlja celjski inženir Lindauer. Večinoma ima hrvatske delavce.

a Shod avstrijskih zdravnikov se vrši danes in jutri na Dunaju. Imenom štajerske zdravniške zbornice govori Schlömilcher o reformi bolniških blagajn in drž. zdravstvenega zakona.

z Iz Podrede. (Zopet žalosten slučaj smrti.) Skoraj ves poletni čas je opravljal pri raznih posestnikih neki zidar rodem iz Italije tukaj svojo zidarsko obrt. Zadnji pondeljek se je poslavljaj od svojih znancev, hoteč se drugi dan odpeljati proti Trstu v domovino. Popival je po gostilnah in se ga doobira nasrkal. Zvečer se je spravil spat v neki hlev na Vojskem. V torek zjutraj so ga našli mrtvega z razbito lobanjo in vsega v krvi. Ker je bil epileptičen, je skoraj gotovo, da ga je vrgla božjast tako nesrečno, da se je ubil. Prenesli so ga v tukajšnji mrtvašnico.

d Runeč bl. Ormoža. V torek, dne 23. t. m. smo opazili izpred šolske hiše točno ob 3. uri popoldne v zračni višini velik zrakoplov. Ponosno je plul od severa proti jugu. Pod velikansko kroglo se je vidno razločevala ladjica, vendar se ni moglo doznati, koliko ljudi je v njej. Proti 4. uri se je, že v veliki daljavi seveda, polagoma spuščal proti zemlji, a se zopet hipno dvignil kvišku in točno ob 4. uri izginil v oblaku.

a Balon so videli 22. t. m. o pol 3. uri pri Radgoni. To je pač tisti zrakoplov, o katerem nam poročajo tudi od drugod. Vendar pa je zanimivo, da eno poročilo pravi, da ni imel čolnička, ampak da so visele same vrvi od nja.

a Dijaki ptujske višje gimnazije so napravili v čast novemu ravnatelju ptujske gimnazije prof. Schöbingerju, znanemu sovražniku slov. dijakov, v torek zvečer bakljado, pri čemur so heilali (!) po mestu! Lep začetek delovanja novega ravnatelja.

a Ponemčevanje Brega pri Ptuj. 22. nov. se je ustavila na Bregu pri Ptuj podružnica Schulvereina.

a Zrakoplov je plaval v torek visoko nad Ptujem proti jugu. Ali so bili ljudje v čolničku ali ne, se ni dalo videti s prostim očesom.

d Miklavžev večer v Mariboru, ki ga priredi letos „Dramatično društvo“ dne 5. grudna ob 7. uri zvečer obeta biti vsekako zanimiv. Uprizorila se bode prvič na našem odru čarobna bajka v 5 slikah „Snežulčica“. Ljubka je ta igra, prepletena z res divnimi prizori in bode naši nežni mladini, kateri je v prvi vrsti namenjena, za gotovo kar najbolj dopadla. Ugajala pa bode tudi odraslim, saj je dosegla dozda v vseh odrih lepe uspehe. — Seveda bode nastopil tudi letos kakor po navadi naš slovenski Miklavž, ki vsako leto obsipa staro in mlado z darovi, sicer pa tudi neusmiljeno biča vsakega narodnega mlačneža in nas vse v jedernatih besedah spominja naših narodnih dolžnosti in bodri h vstrajnemu narodnemu delu. Pridite vsi, ki čutite slovensko.

a Iz Maribora. Mariborskemu moškemu učiteljskišču je pridelo naučno ministerstvo kot naslednika g. prof. Koprivnika nekega Kočevarja po imeru Spintre, in sicer brez razpisa. Dotični Kočevar je dokazal v Kopru, kjer je služboval doslej, da je popolnoma nezmožen, kar je naučnemu ministerstvu dobro znano. V Kopru ni za rabo, za Maribor pa bo že dober, samo da je Kočevar!

a Iz Maribora. „Bralno in pevsko društvo Maribor“ otvori dne 1. grudna v sosedni občini Studenci javno čitalnico, v kateri se razporežijo listi vseh struj in tudi revije „Slovan“, „Ljubljanski Zvon“ in „Dom in Svet“. Čitalnica bo pristopna vsakomur brez ozira na mišljenje in prepričanje. Z ozirom na duhovite opazke ljubljanskega „Slovenca“, s katerimi je pozdravil našo ustanovitev, je treba konstatirati, da bo studenska čitalnica sploh prva te vrste ob narodni meji

in da ne more taka javna čitalnica prinašati razdora med Slovence, ki imajo baje tukaj že svoje katoliško izobraževalno društvo. Bralna soba tega društva ni javna in torej ni splošno pristopna, razun tega pa je dovolj znano, da katoliško izobraževalno društvo ne ponuja nič drugega čtiva ko nekaj klerikalnih listov. Prepričani bodimo, da javna čitalnica v Studenci ne more Slovenstvu škodovati, saj sigurno ostanejo člani kat. izobraževalnega društva še nadalje pri svoji organizaciji, čitalnica pa bo si našla svoje redne čitatelje drugod tudi. Agitacija proti javni čitalnici, ki se je začela pred njeno ustanovitvijo, se nam zdi sedaj brezumna in samo dokazuje, kako si predstavljajo nasprotniki „izobrazbo“. Kaj bi govorili še več o tem?

a Iz Studenc. Povodom občinskih volitev je rekel Feliks Vokač Jožefu Beloglavcu: „Wahlschwinder“. Pri današnji obravnavi zaradi razžaljenja časti je nastopil Vokačev zastopnik dokaz resnice in predlagal, naj se akt odstopi državnemu pravdnictvu. Na-to je umaknil Weloglawetz po svojem zastopniku dr. Juritschu brezpogojno svojo ovadbo in plačal stroške.

a Blag narodnjak. Neimenovan narodnjak je dal za C.-M. obrambni sklad hranilno knjižico za 1000 kron.

a Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je založila tri vrste originalnih božičnih razglednic. Načrte je napravil domač umetnik. Razglednice so se tiskale tudi pri domači tiskarni ter so ravno došle. Naročila prejema: Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. „Narodni dom“ Ljubljana.

a Davek na mineralne vode nameravajo upeljati tudi na Ogrskem in sicer samo dva vinarja na liter.

z Dvanajstletna mati. V Groß-Rammingu je porodila neka 12 let stara deklica možko dete. Ovdovelega dninarja, 59 let starega Ivana Dürnbergerja so kot očeta zaprli.

a „Schäbige Mittel.“ Graški „Volksblatt“ očita „Südmarki“, da deluje pod vodstvom šenererijancev z umazanimi sredstvi. Nemci se dobro poznajo med seboj, zatorej bo ta sodba že prava, posebno ker jo lahko tudi mi iz lastnihkušenj potrdimo.

a Krščanskim delavcem! „Allgemeiner Tiroler Anzeiger“ svetoje delavcem sledeče: „Ljubi moj delavec, pravi delodajalec ni fabrikant, ampak Bog in za njega moraš vsako delo opravljati. Posvetno plačilo so le neki malenkostni obroki, kajti Bog je prav za prav plačnik in pri njem je še le glavno plačilo; fabrikant je samo božji poduradnik. Na ta način ti mora biti vsako breme lahko, vsako delo sladko in kljub muki in jazi srce veselo. Delavec se čuti s tem, da dela za Boga, bogatega in bolj bogatega ko vsi borzni baroni in ve, da je njegova plača samo navidezno slaba“. — To morajo klerikalci postaviti v delavski program na prvo mesto: delavci bodo leteli vse povprek na kup; česa človek vsega ne stori za Boga in vero!

Kranjske novice.

o Na poštne uradu v Beli peči je tamošnja nemškutarsko zagrizena poštarica povzročila silen nered in storila več sleparstev. Sedaj hočeta tamošnji župnik in neki klerikalni poslanec neprijetno umazano zadevo potlačiti. Tržaško ravnateljstvo se seve še ni ganilo, ker je ženska — nemškutarica.

o Dvojna mera. — Znano je, da šolske oblasti — celo na Kranjskem — nerade gledajo, če nosijo srednješolci slovensko narodno polhovko, katero vendar ni smatrati kot kak znak demonstracije, ki se je pojavil radi

kakegakoli povoda. Niti misliti bi se ne smelo na kako izzivanje, kajti jasno je vendar, da to, kar je rabil narod od nekdanj, sme rabiati tudi sedaj. Ko so nato v vročih poletnih dnevih začeli rabiati dijaki jugoslovanske fese, je oblast to prepovedala. A s kako pravico? Sedaj pa hodijo po Ljubljani nemški srednješolci z nemškimi čepicami in uprizarjajo svoj „buml“ po Šelenburgovih ulicah, katere naj najbrže postanejo drugi „Pfikopi“. Bo li šolska oblast to prepovedala in bo li, ker je pri Slovencih tako radikalna, tudi temu nemškemu dijaštvu prepovedala nošenje hlač iz irhovine, zelen klobuk s kozjo brado, sivo sukno iz lodna in druge take reči? Saj je tudi to narodna noša, ki se Slovincem prepoveduje.

o Drugi letošnji vinski semenj v Krškem bo, kakor smo že poročali, prihodnje sredo, dne 1. decembra. Ker so se vina sedaj že precej očistila in znatno popravila, tako da se bo sedaj lahko spoznala njihova vrednost, bi bilo želeti, da poseti tudi ta semenj prav veliko kupcev.

Koroške novice.

z Iz poštne službe. Poštno ravnateljstvo v Gradcu je nastavilo absolviranega gimnazijca Tomaža Maichena kot praktikanta v Celovcu I.

z Franc Ondfliček, sloviti češki umetnik na gosli, bode igral dne 2. decembra več komadov v Celovcu. — Upati je, da Nemci ne bodo proti njemu demonstrirali, kakor so včasih. Nasprotno, sedaj že delajo celo najbolj zagrizeni lističi, kakor „Freie Stimmen“ z objavljanjem vzporeda reklamo za umetnika.

z Nadučiteljsko mesto je prosto na dvojezični trirazredni ljudski šoli v Meži na Koroškem. Prošnje se naj vložijo do 12. decembra pri okrajnem šolskem svetu v Velikovcu.

z Celovški nadomestni rezervisti so začeli 23. t. m. v Glinjah streljati po predpisih, ki veljajo za vojskin čas. Danes bodo nehali s streljanjem in 29. gredo na dopust.

z Tatvina v cerkvi. Iz gosposvetske cerkve je ukradla dninarica Marija Waldner sliko nekega svetnika. Sedaj je tatica že na varnem.

z Nadzorovanje posadk. Brigadir polkovnik Koenen iz Ljubljane in šef 4. domobranskega polka Brandner iz Celovca nadzorujeta po Koroškem oddelke cesarskih lovcev. Sedaj sta v Šmohorju.

Primorske novice.

v Škof Nagl proti Slovanom. Tržaško-koperski škof Nagl je zapovedal svojim duhovnikom, da se mora opustiti raba hrvatskega jezika v cerkvah, kjer je še količkaj v obredni rabi. Utemeljuje škof svojo zahtevo z neko prejšnjo odredbo, ki trdi, da se smejo duhovniki v cerkvi posluževati samo latinskega jezika. V svoji epistoli dovoljuje škof, da se smesicer peti epistola in evangelij v hrvatskem jeziku, ali le tedaj, če se poje prej vse latinski. Ta odredba je izzvala po Istri velikansko ogorčenje in starejši duhovniki, ki so večinoma strogo narodni, se bodo odločno uprli. Kdo ve, kdo ve, če Nagl ne bo v kratkem videl polno Ricmanj.

v Za obrtnega nadzornika v Trstu. je imenovan Dominik Cogliovina.

v Pelagra na Furlanskem. Po ravnokar obelodanjeni statistiki o Furlaniji posnemamo, da je pelagra to leto malo nazadovala. Dočim je bilo leta 1908 v sodnih okrajih Červinjan, Krimin, Gradišče in Tržič 1330 oseb na pelagri bolnih, se jih je koncem letošnjega leta naštelo le 1290, kar pa nikakor

ne znači izboljšanja žalostnih razmer. Dejstvo je namreč to: Letos je 105 oseb na novo zbolelo, ozdravilo jih je 65, a umrlo jih je 25. Dva bolnika so spravili v zdravilišče. Nadalje se je 53 bolnikov izselilo. Edino razveseljivo pojav v statistiki je, da presega število ozdravljenih število umrlih dvakrat. Izmed bolnikov je 287 moških, 582 ženskih in 421 otrok objega spola, izmed katerih je šele 31 deklet in 26 dečkov doseglo 14. leto. Najhujše je razširjena bolezen v červinjanskem okraju z 953 bolniki, dočim jih je na gradiščanskem samo 83. Bolezen nastane radi uživanja slabe koruze. Znano je, da živijo Furlani večji del od koruzne polente.

v Podržavljenje avtomobilskih prog v Istri. V Istri že obstoji iz l. 1908 avtomobilska proga Poreč-Pazin in nekoliko mesecev so že v prometu tudi proge Opatija-Pulj in Pazin-Labin. V oskrbi ima te proge delniška družba Riviera na Dunaju, katero ščitijo pred izgubo deželni odbor isterski in interesirane občine. Dokazalo se je pa, da si družba ne bo mogla nikoli popolnoma opomoči, če tudi jo podpira poštni erar radi oskrbovanja in prevažanja pošte. Podjetje ne more uspevati, ker ima nezanesljive in nezmožne uslužbence. Sedaj se je trgovsko ministerstvo odločilo, da podržavi in prevzame 1. aprila 1910 vse tri proge.

Pokojuinski zavod češkoslovskega denarstva v Pragi je kooptiral v svoj upravni svet g. dr. Gustava Gregorina, dež. poslanca odvetnika itd. v Trstu.

v Shod za slovenske pravice. V Trstu se vrši v nedeljo slovenski shod z dnevnim redom: Naše zahteve na polju ljudskega in srednjega šolstva.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Državni zbor.

o Dunaj, 25. nov. Predsednik Pattai je otvoril sejo po 10. uri. Zbornica je le slabo obiskana. Ko so se prečitali dopisi, je pričel govoriti češki Nemeč d.ž. poslanec Seeliger k vsem petim nujnim predlogom o narodnostnem vprašanju. Jutri se bode glasovalo. — Sodbe o delazmožnosti zbornice so zelo različne; Poljaki in kršč. socialci pravijo, da bo mogoče rešiti proračunski provizorij. V debato je posegel tudi Bienerth in zatrjeval, da bi nikdo drug tako ne želel rešitve narodnostnega vprašanja (v nemškem smislu) ko on in vlada. V ostalem je premeleval stare svoje fraze, da jezikovne prdloge niso nikomur nevarne, da on ni nikoli grozil parlamentu in tako naprej.

Bulgarski car v Belgradu.

o Belgrad, 25. nov. Danes popoldne dojde v Belgrad bulgarski car Ferdinand in ostane do večera na obisku pri kralju Petru. Uradno se izjavlja, da ima obisk le čisto zasebni značaj.

Zastrupljevalna afera na Dunaju.

z Dunaj, 25. nov. Nocoj po noči je dobila dunajska policija obvestilo, da se je javil v Zemunu pri vojaški oblasti nek zanemarjen človek, ki je pravil, da ima na vesti težek zločin in da je brez kruha. Napravil je utis blaznega, zategadelj so ga napodili. Sedaj ga pa na povelje dunajske policije zopet iščejo, ker je morda v zvezi z nameranim zastrupljenjem štabnih častnikov na Dunaju.

Danski kralj na Dunaju.

z Dunaj, 25. nov. Sem je dospel inkognito danski kralj Friderik.

Po svetu.

o **Otroci in kovčegu.** V Glivicah v Šleziji so zlezli trije otroci rudarja Vierla, ko ni bilo starišev doma, v velik kovčeg, ki se je na to zaprl. Vsi trije otroci, 3, 5 in 7 let stari, so se zadušili.

o **Strašen vihar** je divjal v pristanišču mesta Sionarnenez; tekom viharja je bilo poškodovanih nad 100 ribiških čolnov, od katerih je 24 utonilo.

o **Juvelirja Siegfrida Sidona na Dunaju** je oropal neki tujec, ki se je bil v nedeljo nastanil v sobi nad juvelirjevo trgovino. Po noči na ponedeljek je oni tujec razdejal parketna tla in je splezal po vrvi navzdol. Po tem je pa ušel brez sledu.

a **Peklenski stroj v poštnem paketu.** Te dni se je začela v Budimpešti obravnavati proti stotniku Jungi, ki je bil poslal svojemu prijatelju Mattyassyju v poštnem paketu peklenski stroj, ki je prejemnika zelo ranil. Zanimivo je, da je pri obravnavi Mattyassy sam svojega prijatelja Jungo vztrajno zagovarjal in si prizadeval dokazati, da je včasih zmešan. Tudi zdravniki so potrdili to in upati je, da bode Junga oproščen.

z **Inženirje so pregnali.** Arnavti so pri Drenici pregnali vse francoske inženirje, ki so študirali traso jadranske železnice.

z **10.000 obrtnikov** preti uničiti konkurz tvrdke Wertheiner in Ko. v Badingenu na Nemškem. Pasive štejejo 3 in pol milijona mark, dočim je aktiv samo za 52.000 mark. Upnikov je 14.000, med temi 10.000 malih krščanskih obrtnikov, ki jim vsled tega preti pogin. Začela se je že pomožna akcija, da se jih reši.

a **Dve trupli v sodih.** V Parizu so našli na neki postaji dva sode z napisom: „Vojenina“. ko so jih odprli, so pa našli v njih dve mrtvi trupli.

a **Osemglavo družino** kmeta Vašilevskega v Bogoslaven pri Poznanju so umorili neznani zločinci. Nikdo ni vedel za njimi sledu, a policijski psi so izsledili kot storice brate — umorjene gospodinje.

o **Usmrčenja v Nikaragui.** Potniki, ki so prispeli iz Nikaragui v New Orleans, so pravili, da je nikaraguanski predsednik zapovedal ustreliti nad 500 revolucionarcev kar na enkrat; med temi sta bila baje dva iz Sev. združenih držav, vsled česar bo njihova vlada zahtevala zadoščanja.

o **Miljardar Astor je izginil.** Pred par meseci je nastopil milijardar Astor s svojo krasno jahto dolgo potovanje. Od zadnjega tedna, ko so divjali viharji na morju in Jamajki, je izginila za njim sled. Misli se splošno, da je utonil, ker oni čas je moral biti nekje pri Jamajki.

o **Radi alkohola je postal zverina** kmet Grigor Moldovan blizu Kološvara na Ogrskem. Prišel je po noči pijan domu, začel hudo razsajati, da mu je žena iz doma pobegnila ter je prijel svoje tri mesece staro dete za noge in je z njim tako dolgo tolkel po steni, da je umrlo. Ko se je pijanec streznil, se je sam javil oblasti.

z **Avtomate za predajo rekomandiranih pisem** misli uvesti tudi avstrijska poštna uprava in sicer po berlinskem uzoru.

o **Veliki Krakov.** Vladar je potrdil zakon, s katerim se priklonja Krakovu več sosednih občin, ki so doslej pripadale v politično okrožje okrajnega glavarstva krakovskega in velikega. — Mesto Krakov bo odslej štel nad sto tisoč prebivalcev.

Jugoslovansko medicinsko društvo v Gradcu.

Z namenom, da se čim bolje pripravijo za zvišeni zdravniški poklic, poklic delikaten pa tudi poln odgovornosti ter da kot vestni in pripravljeni zdravniki služijo svojemu narodu, so si jugoslovanski medicinci v Gradcu osnovali svoje društvo, ki se je na I. red. obč. zboru takole konstituiralo: Preds. med. dr. phil. Mikuličič; podpredsednik: med. Todorovič; blagajnika: med. Pasini in Volavšek; tajnika: med. Sekulič in Šlander; knjižničarja: Teodosijević in Heinz, med.; gospodar: med. Atanasoff; revizorji: med. Vesič, Borič, Barbot, Anger, Zorjan in Primšar. Nabavljajoči obširnejšo medicinsko literaturo, strokovne časopise in medicinska učila, so jugoslov. medicinci prepričani, da se pravim potom približujejo svojemu cilju. V svesti so si, da mora biti praktična medicina pristopna tudi širšim slojem, in so pripravljene tudi na tem polju delovati.

Društveni obstanek, združen z velikimi materijelnimi izdatki, je odvisen mnogo tudi od jugoslov. rodoljubov, ki morejo društvo podpirati kot izvanredni dobrotni, podporni in ustanovni člani. Ostavljajoči trajen spomin svojega rodoljublja, bi oni materijelno podprli izpolnjevanje medicinske mladine na korist in blagor svojega naroda.

Jugoslovansko medicinsko društvo torej ni važen pojav samo radi solidarnosti štirih bratskih narodov, nego je najjasnejši dokaz njihovega skupnega interesa in njihovih kulturnih vezi. Kajti gotovo je, kulturna vzajemnost južnih Slovanov najmočnejša in najsigurnejša podlaga za boljše bodočnost.

Vsak po svojih močeh podpirajmo torej delo Jugoslovancev, kar bode gotovo imelo lep uspeh! Pomagajmo medicinski mladini, ker s tem koristimo svojemu narodu.

Tržne cene.

24. novembra.

Dunaj. Poljedelska borza: Današnji tržni promet se zopet ni nič kaj razvijal. Izlasti pšenica je bila pri miru, ker je konzum hotel imeti žito ceneje, dočim so lastitelji zahtevali polne cene. Kakor pri pšenici je bila tendenca tudi drugače stalna in za koruzo in oves bi morale veljati večerašnje cene. Tudi ječmen je bil netržen in tendenca slaba.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 34⁷/₈ do K 35⁵/₈, za dobavo K 34³/₄ do K 35⁵/₈. Tendenca: uporna.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor prompt K 28'95, nova kampanja kron 24'95. — Tendenca uporna. Vreme: mrzlo in lepo.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke po 144 vin. mlade težke 153 do 155 vin., mlade, srednje 153 do 155 v, mlade, lahke 146—150 vin. zaloga 23.137 komadov. Prignano 87 komadov, odgnano 119. Ostalo torej 23.105 komadov. Tendenca trdna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'03, pšenica za oktober K 11'75, rž za april 10'17, oves za april 7'57, koruza za maj 6'73, ogrščica za avgust 13'40: Tendenca netržna, promet netržen. Ponude zmerne, učinkovita pšenica neizpremenjena, drugo jednako. Veselje kupiti tudi zmerno. Vreme mrzlo.

Obrambni vestnik.

v **Za C.-M. družbo** nam je prinesla mala Darinka Joštova iz Celja precejšnjo škatljo različnih znamk in nekaj staniolovega papirja. — Posnemajta vredno!

v **Mesto venca na grob g. dr. Omuleca**, odvetnika v Ormožu, pošilja družbi sv. Cirila in Metoda g. Ivan Veselič 10 K.

a **Za Ciril-Metodov obrambni sklad** so se nadalje zavezali plačati sledeči: 462. Omizje v „Prešernovi sobi“ pri „Roži“ v Ljubljani (plačalo 100 K); 463. Neimenovan iz Sarajeva; 464. Den Fran pos. v Tržiču (plačal 10 K); 465. Kogej Jakob ckr. notar v Postojni (plačal 100 K); 466. Kogej Julija soproga ckr. notarja v Postojni (plačala 100 K); 467. Jos. Zelenik posest. Ptuj; 468. Dr. Ivan in Minka Fermevc odvet. v Ptuj; 469. Kazimir Bratkovič ckr. notar v Ptuj; 470. Dr. Jos. Komljanec v Ptuj; 471. Neimenovani iz Ptuja; 472. Strelec Ivan naduč. v Sv. Andraž; 472. Marinič Friderik naduč. pri sv. Bolfanku; 474. Dr. Jurteja Fran odvet. v Ptuj; 475. Anton Jurca ck. kom. svetnik v Ptuj; 476. Mršec Anica in Zalika gđc. v Ptuj; 477. Ptujška mladina po

g. Lenartu; 478. Neimenovan v Ptuj (plačal 200 K); 479.—483. Neimenovan uročil hranilno knjižico št. 72982 gla-sečo se na znesek 1000 K; 484. Občinski svet v Kranju; 485. 485. Neimenovana v Ljubljani (plačala 40 K); 486.—490. Občinski svet stolnega mesta Ljubljane za 1000 K; 491. Arko Josipina iz Zagreba (plačala pa gosp. Bercetu 200 K); 492. Mankoč Miika gđc. v Trstu (plačala po g. Bercetu 200 K).

Stanovanje

v lepi legi v prvem nadstropju, s 3 sobami, predsobo in drugimi pri-tiklinami v Pahernikovi hiši v Ka-rolinski ulici šte. 11 **se odda.** Pogoje je izvedeti pri upravitelju notarskem kandidatu g. **Milanu Detičeku** v hiši sami ali v pi-sarni g. notarja Detičeka.

564 3-1

Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

— Vzorci franko. —

Nameščenje kletarskega nadzornika za Južni Štajer.

C. kr. štajersko namestništvo v Gradcu razpisuje za Južni Štajer mesto kletarskega nadzornika.

Nameščenje bo za sedaj provizorično za eno leto in sicer z dohodki X. plačilnega razreda državnih uradnikov ter s potnino po 2500 K za leto.

Zahteva se natančno poznanje nadzorovalnega okoliša in znanje nemškega in slovenskega jezika.

Pravilno opremljene prošnje so nasloviti na c. kr. poljedelsko ministerstvo ter so vložiti najkasneje do **15. decembra 1909** pri c. kr. namestništvu v Gradcu.

Natančnejše določbe razvidne so v razpisu, ki je razglašen v uradnem listu „Grazer Zeitung“.

563 1

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruji v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrežajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristrojmi je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

